

Overijsselse Ombudsman

De heer M.

Ons kenmerk	Contactpersoon	Datum	Bijlage(n)
2015 057	Mw. mr. P. Weggemans	8 oktober 2015	

Onderwerp

uw klacht over Almelo

Geachte heer M.,

De Overijsselse Ombudsman ontving uw klacht over de gemeente Almelo, op 23 juli 2015. Om te beoordelen of de ombudscommissie de klacht in behandeling kon nemen, hebben wij u schriftelijk verzocht om aan te geven wat de essentie van uw klacht is. In een mail van 4 augustus 2015 heeft u uw klacht verder toegelicht.

Aan de gemeente hebben we vervolgens schriftelijk een paar vragen voorgelegd. Op 17 september 2015 heeft de gemeente deze vragen beantwoord.

Op basis van wat wij zowel van u als van de gemeente hebben ontvangen heeft de ombudscommissie besloten dat er voldoende informatie is om uw klacht zonder gesprek te behandelen. U leest hieronder onze overwegingen.

U wordt hierna aangeduid als verzoeker.

Klacht

Verzoeker heeft verzocht om inzage in het dossier van zijn ex-partner, meer specifiek: hij wil de medische gegevens inzien in het dossier. De ex-partner heeft een bijstandsuitkering en verzoeker heeft een onderhoudsplicht opgelegd gekregen.

Bevoegdheid ombudscommissie

De gemeente heeft de klacht behandeld. Daarmee is de ombudscommissie in principe bevoegd tot het doen van onderzoek. De ombudscommissie is echter onder meer niet bevoegd een onderzoek in te stellen naar een gedraging waartegen bezwaar of beroep kan worden ingesteld, tenzij die gedraging bestaat uit het niet tijdig nemen van een besluit. Als de verzoeker geen gebruik heeft gemaakt van zijn recht om een bezwaarschrift in te dienen zal de ombudscommissie slechts bij uitzondering overgaan tot onderzoek, bijvoorbeeld als het bestuur niet op de mogelijkheid van een bezwaarschrift heeft gewezen. Dat is hier aan de orde. De ombudscommissie acht zich op grond hiervan bevoegd.

Overijsselse Ombudsman

Onderzoek

Doel van het onderzoek is om op basis van voorhanden feiten te beoordelen of de gedragingen van de gemeente tegenover verzoeker behoorlijk en zorgvuldig zijn. De gedragingen worden getoetst aan behoorlijkheidsnormen, zoals vastgesteld door de Nationale ombudsman in samenwerking met de lokale ombudsinstituten.

In het geval van verzoeker gaat het om de behoorlijkheidsnorm respecteren van grondrechten.

Bevindingen op basis van over en weer bekende informatie

Verzoeker is zeven jaar geleden gescheiden. Er is indertijd een echtscheidingsconvenant overeengekomen, waarmee verzoeker zich gevrijwaard achtte van een onderhoudsplicht ten opzichte van zijn ex-partner. De ex-partner ontvangt een bijstandsuitkering via de gemeente Almelo. Door de gemeente is het besluit genomen om aan verzoeker een onderhoudsplicht op te leggen (artikel 62, onderdeel b van de Participatiewet). Tegen dit besluit is door verzoeker beroep ingesteld, dat inmiddels is behandeld.

Verzoeker heeft de gemeente verzocht om inzage in het dossier van zijn ex-partner. Het gaat hierbij vooral om inzage in eventuele medische gegevens die geleid hebben tot een ontheffing van de arbeidsverplichting van de ex-partner. De gemeente heeft verzoeker geïnformeerd door aan te geven dat de ex-partner wegens medische redenen is ontheven van de arbeidsverplichting. Meer informatie kan de gemeente niet verstrekken, zo geeft ze aan in de klachtafhandelingsbrief.

In de klacht aan de ombudscommissie geeft verzoeker aan dat de gemeente hem alleen maar een paar brieven (jaarlijkse verklaringen vanaf 2007) heeft getoond waarin zijn ex-partner uitstel van de arbeidsverplichtingen krijgt wegens medische redenen. Op de vraag van verzoeker naar de onderbouwing door een medicus, deed de gemeente een beroep op de privacy. Het vermoeden van verzoeker is, zo schrijft hij, dat er in de gehele periode nooit een medisch onderzoek is ingesteld en de gemeente dit op deze manier probeert te verdoezelen. Voor de rechtbank heeft de gemeente volgens verzoeker verklaard dat er medische onderzoeken zijn uitgevoerd, maar verzoeker mag ze niet inzien. Nu verzoeker bedreigd heeft de ombudscommissie in te schakelen, geeft men naar verzoeker toe aan een medisch onderzoek te zullen gaan starten. Volgens verzoeker zou zijn ex-partner hebben aangegeven tijdens de rechtszaak, dat zij geen bezwaar heeft tegen inzage in haar dossier.

Overwegingen van de ombudscommissie

De behoorlijkheidsnorm respecteren van grondrechten houdt in dat de overheid de grondrechten respecteert van haar burgers. Sommige grondrechten bieden waarborgen tegen het optreden van de overheid.

Als in de Grondwet of in het EVRM verdrag is bepaald dat bij wet uitzonderingen mogelijk zijn, moet de overheid zich zorgvuldig aan daarvoor geldende criteria en voorschriften houden. Te denken valt onder meer aan bepalingen in de Wet bescherming persoonsgegevens.

De vraag waar de ombudscommissie zich voor geplaatst ziet, is of de gemeente terecht verzoeker geen inzage heeft gegeven in eventuele medische gegevens van zijn ex-partner.

Overijsselse Ombudsman

De gemeente heeft verzoeker geïnformeerd over het feit dat zijn ex-partner wegens medische redenen is ontheven van de arbeidsverplichting. Aan het verzoek om dossierinzage kan de gemeente niet tegemoetkomen, zo stelt ze.

Van toepassing is de Wet bescherming Persoonsgegevens.

Uit onder meer de brochure “Tien gouden regels voor verwerking van persoonsgegevens door de sociale dienst”, van het College bescherming persoonsgegevens blijkt – samengevat – het volgende:

De sociale dienst beschikt over (inkomens)gegevens van de ex-partner van een verzoeker. Wanneer er een verzoek is gedaan tot inzage in stukken die gegevens bevatten, is de sociale dienst verplicht de ex-partner in de gelegenheid te stellen zijn zienswijze hierover naar voren te brengen. Indien de ex-partner aangeeft dat zijn gegevens voor inzage door de verzoeker moeten worden afgeschermd, dient de sociale dienst een belangenafweging te maken op grond van artikel 43 WBP.

Artikel 43 WBP bevat vijf gronden waarop inzage kan worden geweigerd. Een reden om inzage te weigeren kan de bescherming van de betrokkene of van de rechten en vrijheden van anderen zijn (artikel 43, sub e). Het recht op privacy van kan dus een reden zijn om een verzoeker inzage te weigeren in gegevens die betrekking hebben op de ex-partner.

Een beslissing van de sociale dienst op een inzageverzoek is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) waartegen bezwaar en beroep mogelijk zijn. Een verzoeker kan bezwaar aantekenen tegen de beslissing van de sociale dienst om hem inzage in bepaalde gegevens te weigeren. Handhaaft de sociale dienst zijn besluit om inzage in de gegevens van de ex-partner te weigeren dan kan de verzoeker de zaak in een beroepsprocedure voorleggen aan de bestuursrechter.

Wanneer de sociale dienst de zienswijze van de ex-partner naast zich neer wil leggen, door zijn gegevens niet af te schermen voor inzage door de verzoeker, dan moet de ex-partner hierover geïnformeerd worden voordat daadwerkelijk inzage wordt verleend. Als belanghebbende kan de ex-partner ook bezwaar maken, namelijk tegen het besluit van de sociale dienst om inzage te verlenen aan verzoeker.

In afwachting van de beslissing op bezwaar kan een voorlopige voorziening tegen de inzageverlening gevraagd worden bij de voorzieningenrechter. De sociale dienst moet in dat geval wachten met het nemen van een besluit totdat de rechter uitspraak heeft gedaan.

De gemeente heeft in het geval van verzoeker gereageerd met een korte alinea in de klachtafhandelingsbrief. Verzoeker wordt niet geattendeerd op de mogelijkheid van het maken van bezwaar tegen de afwijzing.

Naar aanleiding van de door de ombudscommissie gestelde vragen, geeft de gemeente onder meer aan dat ze het verzoek om dossierinzage heeft opgevat als onderdeel van de klacht en daarom geen afwijzingsbeschikking heeft gestuurd.

Overijsselse Ombudsman

Het verzoek is ook niet voorgelegd aan de ex-partner en dat is ook niet overwogen. Volgens de gemeente geven de “Tien gouden regels voor verwerking van persoonsgegevens door de sociale dienst” over deze situatie niet echt uitsluitel. Het betrof een verzoek om informatie over de mate waarin de gemeente zich had ingespannen om de ex-partner uit de bijstand te krijgen. Er is door de gemeente wel een belangenafweging gemaakt; verzoeker wilde zeker weten dat de gemeente alles er aan had gedaan om zijn ex-partner uit de bijstand en aan een baan te helpen. Daarvan wilde hij, aldus de gemeente, terecht bewijzen zien. Het voorleggen van zijn verzoek aan de ex-partner zou geen meerwaarde hebben gehad en was niet in het belang van verzoeker of zijn ex-partner, zo stelt de gemeente.

De gemeente vindt dat verzoeker terecht een beroep heeft gedaan op dossierinzage daar waar het de re-integratie van zijn ex-partner betrof. De door de gemeente beschikbaar gestelde informatie bestond uit aan de ex-partner gestuurde beschikkingen waaruit bleek dat de ex-partner wegens medische redenen was vrijgesteld van de sollicitatieplicht. Verzoeker wilde echter meer informatie in de vorm van medische adviezen op basis waarvan tot vrijstelling was besloten. Aan dat verzoek kon de gemeente niet meewerken omdat medische adviezen als vertrouwelijk worden aangemerkt. De gemeente sluit af met de conclusie, dat ze dit in de vorm van een voor bezwaar vatbaar besluit had kunnen afdoen, maar dat dat niets aan het besluit zou hebben veranderd en dat de gemeente ervoor gekozen heeft op andere wijze met verzoeker mee te denken.

Uit de eerder genoemde brochure van het College bescherming persoonsgegevens, blijkt dat bij het inzageverzoek een zienswijze van de ex-partner gevraagd dient te worden. Indien deze tegen de inzage is, dient er een belangenafweging plaats te vinden. De eventuele afwijzing of toekenning is een voor bezwaar en beroep vatbaar besluit.

Hieruit blijkt dat er geen keuzevrijheid bestaat over de vorm van de afwijzing, het is een besluit. Alleen hierom al dient er een voor bezwaar vatbaar besluit te worden genomen op een inzageverzoek. Dat een voor bezwaar vatbaar besluit niets zou hebben veranderd aan de afwijzing van de gemeente kan de ombudscommissie niet geheel volgen. Immers bij een voor bezwaar vatbaar besluit heeft de verzoeker de mogelijkheid om door middel van de bezwaarprocedure en eventueel een beroepsprocedure de afwijzing te laten toetsen.

Conclusie en oordeel

De gemeente heeft ten onrechte niet de zienswijze gevraagd van de ex-partner van verzoeker over de inzage en geen voor bezwaar en beroep vatbaar besluit genomen.

Nu er geen zienswijze is van de ex-partner van betrokkene, kan de ombudscommissie zelf geen antwoord geven op de vraag of er terecht geen inzage is verleend. Immers de ombudscommissie kan en mag de belangenafweging niet maken.

De klacht is gedeeltelijk gegrond, omdat het verzoek tot inzage niet op de juiste wijze is afgehandeld.

Overijsselse Ombudsman

Aanbeveling

De ombudscommissie geeft de gemeente in overweging bovenbedoelde procedure alsnog te volgen, waarna voor verzoeker de mogelijkheid ontstaat om in bezwaar en mogelijk ook in beroep te gaan tegen een eventueel afwijzend besluit.

Met dit oordeel sluiten wij uw dossier. Een kopie van deze brief sturen wij naar de gemeente Almelo.

Met vriendelijke groet,

Overijsselse Ombudscommissie

P. Jansen, voorzitter

mw. mr. P. Weggemans, onderzoeker/rapporteur